

GROTE HISTORISCHE MARIA-OMMEGANG KALFORT

PUURS SINT-AMANDS

25.08.2024

PROGRAMMA

Woord vooraf

Beste toeschouwer,

Hartelijk welkom in Kalfort voor de 36ste Maria-omwegang.

Tijden veranderen. Tijden veranderen snel, heel snel!

Sommigen kunnen niet meer volgen... verliezen houvast... voelen zich verloren.

Anderen vinden dat alles de verkeerde kant opgaat... spuien bergen kritiek op alles en iedereen... worden ziek van bitterheid. De toekomst is inderdaad onzeker en onheilsprofeten ontmoet je elke dag.

Om de toekomst een beetje te kennen, moet je naar het verleden kijken! Deze omwegang kan je daarbij helpen: heel de geschiedenis van Kalfort wandelt voor je ogen voorbij.

Word niet moedeloos bij het zien van zoveel armoede, ziekte, oorlog.
Word niet bitter bij het zien van zoveel onderdrukking en onrecht. Verheug je bij het zien van zoveel schoonheid, fierheid, dienstbaarheid, blijheid, vrolijkheid.

De kern van dit alles is Onze-Lieve-Vrouw ten Traan. En ook in onze hedendaagse kerk veranderen de tijden snel, heel snel... en dat is niet gemakkelijk. Maar we worden niet moedeloos, niet bitter... We blijven positief meewerken aan de toekomst van Kalfort.

André Schampaert
Kalfortse plaatselijke antenne parochie Puurs

Welkom

Welkom op de Maria-omwegang, die voor de 36ste keer door Kalfort trekt en duizenden mensen, zowel deelnemers als toeschouwers, weet te enthousiasmeren.

Kalfort ontstond aan de oevers van de Molenbeek. De eerste schriftelijke vermelding is van 1155. Het dorp was een deel van de heerlijkheid Puurs en viel heel het ancien regime onder het bestuur van de cisterciënzerabt van Hemiksem, die via de schepenbank van Puurs zijn gezag uitoefende. Nadat Coolhem lange tijd een aparte heerlijkheid was geweest, waar ridders de plak zwaaiden, werd ook dat deel van Kalfort in de 15de eeuw eigendom van Hemiksem.

In de kapel van Kalfort werd een relikwie van de tranen van Christus vereerd. De pelgrims kwamen naar Kalfort om genezen te worden van oogziekten. Om deze bedevaarders op te vangen, vestigden gasthuiszusters zich in Kalfort. Eeuwenlang werd de relikwie in Kalfort vereerd, tot in de zestiende eeuw de godsdienstoorlogen uitbraken. Het klooster en de kapel werden door beeldenstormers in brand gestoken. Kort daarop werd er een Mariabeeld vereerd, onder de naam Onze-Lieve-Vrouw ten Traan, verwijzend naar de verloren gegane relikwie. De bedevaart werd tot ver in de 20ste eeuw uitgebouwd door de opeenvolgende pastoors.

Kalfort werd niet gespaard van oorlog, ziekte en hongersnood. De pest in 1575 decimeerde de bevolking. Vanuit alle windstreken namen opeenvolgende overheersers onze streken in bezit en vochten er hun oorlogen uit. Ook Kalfort had vele slachtoffers te betreuren van dit zinloze geweld.

Na 1900 werd Kalfort een levend dorp: een nieuwe kerk in 1856, de verheffing tot parochie in 1857, een bloeiend verenigingsleven, scholen voor de kinderen... De Kalfortenaars leefden veelal van het land: vlas, asperges en bloemkolen en prei waren de belangrijkste teelten doorheen de geschiedenis. Het beleid werd in Puurs uitgezet. Aansluitend bij de begankenis met regionale betekenis ontwikkelde zich een wijd vermaarde kermis.

Honderden figuranten beelden voor u deze geschiedenis uit. Maak u klaar voor cisterciënzers en zusters, schepenen en ridders, pelgrims en bedevaarders, pestlijders en soldaten, volkmensen en notabelen, circusartiesten en kermisvierders...

Het omwegangcomité wenst u veel kijkplezier.

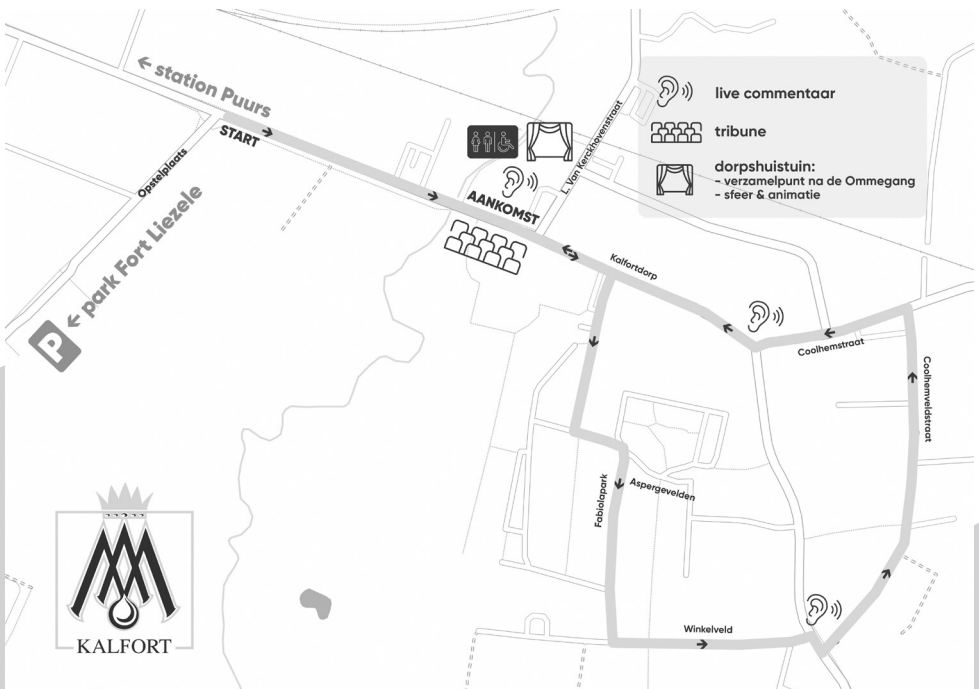
Praktisch

Wegwijzer

De ommevang vertrekt om 14u in de Molenstraat. U kan hem bekijken in de Guido Gezellelaan, het Kalfortdorp, het Fabiolapark, het Winkelveld, het Coolhemveld, de Coolhemstraat en het Kalfortdorp. Aan de kerk staan tribunes opgesteld.

Er wordt live commentaar gegeven aan de kerk, op de hoek Winkelveld/Schipstraat en op de hoek Schipstraat/Coolhemstraat.

De groepen komen toe in de dorps huistuin voor een gezellig samenzijn met animatie. De zegen met het Heilig Sacrament vindt plaats in de kerk, na de ommevang.

Meer informatie

Vzw Ommegangcomité Kalfort

Luc Schokkaert

Kalfortdorp 16

2870 Puurs-Sint-Amands

03 889 97 15

ommegang@kalfort.be

<http://www.kalfort.be/ommegang>

<https://www.facebook.com/ommegangkalfort>

<https://www.instagram.com/ommegang.kalfort/>

Opening

Namens de honderden die meestappen en de tientallen die meewerken, heten wij u hartelijk welkom op de zes-en-dertigste editie van onze Maria-omwegang, opvolger van een eeuwenoude processie.

Met een feestelijke opening verwelkomen wij u, wie u ook bent, van waar u ook komt, wat u ook heeft aangespoord om hier naartoe te komen. Wij zijn blij dat u er bij bent en hopen dat u van het schouwspel mag genieten.

1. Vendeliersgroep Vredon

[Vredon Aalst]

Vredon is een spektakelgroep uit Aalst met vendeliers, dansers en trommelaars.

De groep verzorgt een twintigtal optredens per jaar en organiseert elke zomer een buitenlandse tournee. In 2021 vierde Spektakelgroep Vredon haar 40-jarig jubileum.

2. Openingsgroep

Onze eerste versierde wagen vestigt de aandacht op Onze-Lieve-Vrouw.

3. Heraut

Onze heraut kondigt hét evenement van het jaar aan.

Geschiedenis

Ontstaan van Kalfort

De naam Kalfort komt op verschillende schrijfwijzen voor: Calford, Kalsvoert, Calfoerde, Calffoort, Calenvort enz. Etymologisch kan “Kalfort” worden ontleed in “Kal” en “Fort”. “Kal” komt van kale of kalle. Kalle betekent waterleiding of beek. “Fort” komt van voorde, een doorwaadbare plaats door een beek. Kalfort betekent dan de plaats waar men door de beek ging. Er worden nog andere fantasierijke verklaringen gegeven. Zo wordt de naam “Kalevoet” verklaard vanuit de veronderstelling dat mensen met “kale” of “blote” voeten door de beek moesten waden, in de tijd dat er geen brug over de Molenbeek lag.

De stelling dat de naam Kalfort afkomstig zou zijn van “kalfskop” berust op een oude legende. *Ter gelegenheid van Puurs kermis ging er zoals elders een processie uit. In de kerk van Puurs was er echter geen Onze-Lieve-Vrouwebeeld. Omdat de Puursenaren geen processie wilden zonder Onze-Lieve-Vrouw, besloten ze de zusters van het gasthuis van Kalfort te vragen het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Kalfort te lenen. De nonnes gaven hun toelating en de Puursenaars gingen fier als pauwen in hun processie. Na de processie begon de kermis en er werd veel bier gedronken, zodat ze vergaten het beeld opnieuw naar Kalfort te brengen. Enkele dagen later brak er een hevig onweer los. De nonnes wisten niet waar kruipen van schrik en misten hun Onze-Lieve-Vrouwebeeld, waarvan ze de redding verwachtten. De overste van het klooster deed een rondgang in de gebouwen, om te kijken of de bliksem en het water geen schade hadden veroorzaakt. Toen zij in de tuin kwam, bemerkte zij plots een kalfskop in de beek en boven op die kop troonde Onze-Lieve-Vrouw. Zij was alleen van Puurs naar Kalfort gekomen. Het spreekt vanzelf dat de heren van Puurs het beeldje nooit meer in leen kregen.*

4. De “kale” voeten

[Vredon Aalst]

De “kale” of “blote” voeten, klaar om door de Molenbeek te waden.

5. Oorsprong van Kalfort

- * De oudste schriftelijke vermelding van Kalfort op een perkament uit 1155, waarin Siger van Calfort wordt vermeld.
- * Het beeld van Onze-Lieve-Vrouw boven op een kalfskop.
- * Ajuinen, bijnaam van de Kalfortenaren in de 17de eeuw, omdat tijdens de begankenis een ajuinenmarkt wordt georganiseerd.

Kalfort onder de kromstaf

Kalfort is een deel van de heerlijkheid Puurs. Van 1278 tot op het einde van de 18de eeuw, is de abt van Sint-Bernards van Hemiksem heer van Puurs. De inwoners zijn tevreden met dit bestuur. Heren hebben op hun grondgebied recht van wetgeving, van gerecht en belasting. De heren van Puurs hebben daarenboven ook het recht misdadigers met de dood te straffen. De terechtstelling gebeurt op de Galgenberg, gelegen op de Lichter in Kalfort. In 1292 krijgt de heerlijkheid Puurs een keure, waarin de belangrijkste “rechten en beschikkingen” worden opgesomd.

De geestelijke heren kunnen omwille van hun religieuze status zelden zelf deze rechten doen gelden of hun plichten van leenmannen nakomen. Daarom kiezen zij een voogd uit één van de voorname families van het land. Om de abt te vertegenwoordigen wordt in Puurs een schout aangesteld.

De schepenen van Puurs, gekozen onder de belangrijkste inwoners van het dorp, zijn rechters en bestuurders. Als rechters vergaderen zij onder het voorzitterschap van de schout, vertegenwoordiger van de abt.

6. Cisterciënzers van Hemiksem

De abt van Hemiksem is heer van Puurs, maar verblijft veraf in zijn abdij in Hemiksem, waar hij samen met zijn paters bidt en werkt.

7. Schepenen van Puurs

De schout voert met zijn schepenen het werkelijke gezag uit over Puurs. Om recht te spreken volgen zij de keure van 1292, waaruit zij voor u enkele artikels declameren.

8. Galg op de Lichter

Misdadigers worden naar de Galgenberg gebracht, gelegen op de Lichter. De bestrafing kon gaan van het schandblok tot de galg.

Ridders van Coolhem

Niet ver van het dorp Kalfort is het domein Coolhem gelegen. Het vormt tot in 1470 een aparte heerlijkheid en wordt bestuurd door de van Coolhem's. Coolhem is een geschikte plaats voor het bouwen van een burcht. De oudste gekende van Coolhem is Habimus van Coolhem, die leeft rond 1198.

In 1470 verkoopt de toenmalige eigenaar Hendrik van Oyenbrugge het hof van Coolhem aan Merten Blijleven, abt van Sint-Bernards op de Schelde in Hemiksem. De abt van Sint-Bernards verkrijgt met deze aankoop een belangrijke vergroting van de heerlijkheid Puurs, die hij vanouds bezit. De cisterciënzers van Hemiksem gebruiken Coolhem als buitenverblijf tot in 1798.

9. Ridder Siger van Calfort

[M.m.v. Hippique Kalfort]

Habimus van Coolhem, heer van de heerlijkheid Coolhem, oefent de macht uit in het gebied rond het huidige Coolhembos. Vergezeld met schildknappen, zijn beste ridders en valkeniers komt hij terug van de jacht.

Valkerij is oorspronkelijk de kunst van het vangen en africhten van valken ten behoeve van de jacht. Vooral aan keizerlijke en koninklijke hoven was het een belangrijk en prestigieus tijdverdrijf tot in de 19de eeuw. Valkeniers werden soms tot de adel verheven. De stand waartoe men behoorde bepaalde vaak welke vogel men mocht gebruiken: de arend voor een keizer, het smelleken (een kleine valk) voor een jonkvrouw, de sperwer voor een priester. Valken werden overal mee naartoe genomen, zelfs naar de kerk.

De valkeniers in de ommevang tonen enkele roofvogels. Deze worden gebruikt voor de lage vlucht en de jacht op haar- en veerwild,

behalve de kerkuil want daar wordt niet mee gejaagd. In tegenstelling tot de vogels in de ommevang zijn valken vogels van de hoge vlucht. Twee mannen dragen een zogenaamde "cagie". Hier kunnen meerdere vogels op geposteerd worden, in afwachting van de jacht.

10. Volksmuziekgroep

[Duo Ultreya]

Het gezelschap wordt vermaakt door enkele muzikanten.

Het duo Ultreya werd opgericht in 1990 en bestaat uit Martina Diessner en Peter Van Wonterghem.

Bedevaart in Kalfort

In de kapel van Kalfort wordt een relikwie van de tranen van Christus vereerd. De zusters-augustinessen van Kalfort vangen de vele pelgrims op, die naar het heiligdom komen afgezakt. Eeuwenlang wordt de relikwie in Kalfort vereerd, tot op het einde van de zestiende eeuw de godsdienstoorlogen uitbreken. De beeldenstormers onteren de kerken. Ook het klooster en de kapel van Kalfort worden rond 1580 door de geuzen in brand gestoken. De relikwie van de tranen van Christus kan niet worden gered. Het voorwerp van de verering is meteen verdwenen. Het verlaten klooster wordt gesloten. De verering van de tranen van Christus is verleden tijd.

Kort daarop wordt er in Kalfort een Mariabeeld vereerd, onder de naam Onze-Lieve-Vrouw ten Traan. Vanaf de 17de eeuw ontstaat er een belangrijke verering voor Onze-Lieve-Vrouw ten Traan, die wordt aangeroepen tegen blindheid en heesheid. Al snel wordt er ook gewag gemaakt van mirakels. De stichting van de parochie Kalfort in 1857 geeft een stevige stimulans aan de bedevaart.

11. Zusters

Een gemeenschap van kloosterzusters herbergt al sinds de 14de eeuw de vele bedevaarders, die van heinde en ver toestromen. Na een periode van verval krijgt het klooster in 1552 een nieuw elan door de komst van Gasthuiszusters-Augustinessen, die in het wit gekleed gaan en verplicht zijn dagelijks de getijden te zingen. Zij komen met twintig zusters vanuit hun klooster in Heindonk, samen met hun priorin Anna Hermans. Het klooster wordt voortaan Vrededaal genoemd. De naam Vrededaal leeft verder in het Kalfortse dorpshuis en de brasserie, die is gevestigd in de resten van het klooster.

12. Arme pelgrims

Kalfort wordt als bedevaartsplaats bezocht door vele pelgrims, die hopen te worden geholpen.

13. Adellijke pelgrims

Er zijn ook meer welgestelde bedevaarders, die vooral uit het Brusselse afkomstig zijn. We vermelden er drie, die getuigen van een mirakuleuze genezing.

* In 1669 sticht Jan Van Eyck, magistraat, advocaat bij de Grote Raad van Mechelen en oud-schepen van de stad Brussel, een fundatie in de kapel van Kalfort na het lukken van een oogoperatie.

* In 1709 geneest Joanna Deys te Kalfort van een oogziekte. De gelukkige ouders trekken vanaf dan elk jaar met hun gevolg al biddend naar Kalfort.

* Damianus Vanwetter uit Brussel neemt in 1733 zijn toevlucht tot Onze-Lieve-Vrouw ten Traan in Kalfort na gedurende vijf maanden een oogziekte te hebben gehad. Hij belooft aan Onze-Lieve-Vrouw bij zijn genezing een zilveren kroon te offeren. Na zijn genezing doet hij zijn gelofte gestand.

Dit mirakelverhaal vormde de inspiratie voor een muurschildering van kunstenaar Kitsune Jolene, ofwel Jolien De Waele, aangebracht op een zijgevel van het huis aan Winkelveld 17, waar de ommegang voorbijtrekt.

14. Steltenlopers

[Koninklijke Steltenlopers van Merchtem]

De Steltenlopers van Merchtem zijn gesticht in 1945. Het steltenlopen herinnert aan een oud gebruik. Haast jaarlijks overstroomde de Molenbeek het gehucht Langevelde. Afgesloten van de buitenwereld konden de bewoners enkel op stelten de dorpskom van Merchtem bereiken. In de winter, bij sterk vriesweer, gebeurde de overtocht met klompen of glijplanken. De blokkenloopsters illustreren dit gebruik uit de koude winterdagen van weleer. Wat begon als een curiositeit groeide al snel uit tot een wereldvermaarde folkloregroep.

15. Historisch genootschap Keizer Karel

Het Historisch Genootschap brengt een eerbetoon aan keizer Karel V (1500-1558). Ze wil historische manifestaties bevorderen, die betrekking hebben op de periode van Keizer Karel. Uitgedost met prachtige klederdracht vereren zij het heiligdom van Kalfort met een keizerlijk bezoek.

16. Volksmuziekgroep Datura

[Middelieuwse band Datura]

Francesco Scafidi, Lies Sommer, Tom Haage en Nynke Glazema zijn samen de middelieuwse band Datura. Zij zijn al ruim tien jaar werkzaam als middeleeuwse muzikanten en hebben gespeeld op tientallen kastelen, tijdens stadsfeesten, riddertornooien en andere evenementen in binnen- en buitenland. De bandnaam Datura komt van de plant datura, ook wel 'angels trumpeth' genoemd. De datura werd in vroegere tijden gebruikt om in hogere sferen te komen.

17. Bedevaart in de 20ste eeuw

In de loop van de negentiende eeuw wint de begankenis in Kalfort aan belang. Het kerkelijk leven wordt bepaald door de jaarlijkse bedevaart naar Onze-Lieve-Vrouw. De jaren rond de eeuwwisseling vormen een hoogtepunt, vooral omdat Kalfort sinds 1857 een zelfstandige parochie is geworden. Decennia lang worden kunstzinnige affiches ontworpen die de bedevaart promoten.

Oorlog, ziekte en hongersnood

De Kalfortenaren en de bedevaarders wenden zich tot Onze-Lieve-Vrouw ten Traan, niet enkel om van blindheid of heesheid te worden genezen. De Nederlanden worden regelmatig geteisterd door oorlog, ziekte en hongersnood. De godsdienstoorlogen in de 16de eeuw, gevolgd door een pestplaaq, de oorlogen tussen Frankrijk en Oostenrijk in de 17de en 18de eeuw, waarbij de troepen regelmatig alles afnemen van de bevolking, de bezetting door Frankrijk van 1794 tot 1815 en twee bloedige wereldoorlogen in de 20ste eeuw. Steeds zijn niet alleen de soldaten, maar ook de burgers er de slachtoffers van.

18. Straatvegers

19. Pest

Kalfort en omstreken worden vanaf 1575 getroffen door de pest. Honderden dorpeelingen sterven aan de besmettelijke ziekte. Armoede steekt de kop op. In 1599 noemt de landdeken Kalfort een verlaten plaats, een “locus desolatissimus”.

20. Overheersers vanuit alle windstreken

In de geschiedenis van Kalfort komen diverse troepen het land bezetten of er hun strijd voeren. Romeinen, Bourgondiërs, Spanjaarden, Fransen, Oostenrijkers, Hollanders... De meester onderwijst de “vaderlandsche geschiedenis”.

21. Strijdtoneel

Tussen 1792 en 1794 vechten de Franse troepen tegen de Oostenrijkse troepen voor de controle over de Nederlanden. Er vinden heel wat schermutselingen plaats. De nederlaag van de Oostenrijkers in Fleurus betekent het einde van het ancien régime en de start van het Franse bewind.

22. Twee wereldoorlogen

Kalfort heeft na de Eerste Wereldoorlog drie gesneuvelden te betreuren, Louis Nuten, Leopold Van Kerckhoven en Alfons Meersmans. De Kleine Amer, toen nog onderdeel van Puurs, treurt om Karel Verbruggen. August Van De Woestijne overlijdt bij zijn verplichte arbeidsdienst in Duitsland.

Ook de Tweede Wereldoorlog eist zijn tol. Hendrik Jan Van Hoof sneuvelt in 1940. Frans Van Muylder wordt als krijgsgevangene naar Duitsland gevoerd en overlijdt op de terugweg in Antwerpen. Albert De Bondt wordt gefusilleerd in Lingen-Ems. Maria en Jan Van Ruysseveldt zijn slachtoffers van een V-bom in 1944 en Jozef Van Praet overlijdt tijdens zijn verplichte arbeidsdienst in Duitsland.

Dorpsleven na 1900

Kalfort is een levende gemeenschap. De bouw van de nieuwe kerk in 1856 en de stichting van de parochie van 1857 zijn een sterke stimulans. In de nieuwe kerk werkt nu een volwaardige pastoor en worden de liturgische gezangen verzorgd door koster en koor. Het parochieleven wordt uitgebouwd met talrijke godvruchtige genootschappen en verenigingen. De notabelen van Puurs laten zich graag in Kalfort zien, want daar zitten ook heel wat kiezers. Het gemeentebestuur zorgt ervoor dat er voor de Kalfortse kinderen onderwijs in eigen dorp wordt georganiseerd.

23. Stichting van de parochie en bouw van een nieuwe kerk

Vanaf het begin van de zeventiende eeuw wordt in Kalfort een beeld van Onze-Lieve-Vrouw vereerd tegen blindheid en heesheid. De bedevaart zet de dorpsgemeenschap op de kaart. Het verlangen om een aparte parochie te worden wordt hierdoor aangemoedigd. Wanneer in de 19de eeuw vele nieuwe parochies worden opgericht, staat ook Kalfort in de rij. De nieuwe parochie wordt gesticht in 1857, een jaar nadat de nieuwe kerk is afgewerkt.

24. Parochieleven

Het grootste deel van het leven van de gewone Kalfortenaars speelt zich af in het eigen dorp, onder de kerktoren. Van de wieg tot het graf worden ze geleefd in de parochie. Doopsel, eerste en plechtige communie, huwelijk en uitvaart zijn de ankerpunten in het leven. De klokken berichten van deze grote gebeurtenissen. Ze delen ook de tijd van de parochianen in en roepen hen op tot gebed. De dorpelingen zijn lid van de katholieke verenigingen en delen de weetjes in de vele herbergen. Elk jaar viert de gemeenschap haar kermis uitbundig.

25. Mannenkoor Onze-Lieve-Vrouw ten Traan

[Mannenkoor Tebasco Oudenaarde]

“Ten einde de koorzang in hoedanigheid op te drijven en aldus de goddelijke diensten meer luister bij te zetten” werd in 1944 onder impuls van Frans Dehoux en Felicien Borghmans, het Zangkoor Onze-Lieve-Vrouw ten Traan opgericht. Het was het eerste echte zangkoor in Kalfort. Voordien werden muziek en zang verzorgd door de opeenvolgende koster, geholpen door enkele mannen met een goede stem. Tot op de dag van vandaag blijft de koorzang een belangrijk element in de liturgische vieringen.

26. Processievaandels

Na de oprichting van de parochie worden verscheidene godvruchtige broederschapen en congregaties opgericht, die voor de processie kostbare vaandels laten borduren. U ziet de vaandels van: Sint-Jozef, het Heilig Hart, Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel, Onze-Lieve-Vrouw-Onbevleete-Ontvangenis, het Heilig Sacrament en Onze-Lieve-Vrouw-ten-Traan en de vlaggen van Sint-Jan Berchmans en Sint-Donatus.

27. Notabelen van Kalfort-Puurs

Als het feest is in Puurs, dan komt ook het schoon volk op straat. De huizen zijn bevlagd en versierd met jaarspreuken. De optocht vertrekt meestal in het volkse Kalfort, met de fanfare De Verenigde Vrienden en de harmonie Sint-Cecilia voor- of achteraan, en trekt dan naar het voornamen Puurs. Al wat belangrijk is in de gemeente is er bij: de geestelijkheid met de pastoor en deken, de burgemeester met zijn schepenen, de heren doktoren, advocaten en vrederechter, brouwer en politiecommissaris. De gewone mensen vergapen zich aan de machthebbers en hun mooi uitgedoste echtgenoten.

28. Onderwijs

Lange tijd is onderwijs voor de gewone mensen het initiatief van priesters en religieuzen, en dus religieus geïnspireerd. De Franse en Nederlandse machthebbers proberen tussen 1794 en 1830 het onderwijs onder controle te krijgen, maar dat lukt maar gedeeltelijk. Bij de onafhankelijkheid van België in 1830 is de vrijheid van onderwijs opnieuw absoluut. Als ze al naar school gaan, zijn de Kalfortenaars aangewezen op kleine dorpsschooltjes, die ook elders bestaan en worden geleid door de koster of de onderpastoor. Dit verandert maar vanaf 1842 wanneer de eerste wet op het lager onderwijs wordt gestemd en iedere gemeente verplicht wordt minstens één lagere school in te stellen.

Georganiseerd onderwijs is er in Kalfort vanaf 1849. Dan wordt een Gemeentelijke Jongensschool in de Coolhemstraat gesticht. In 1866 volgt de Gemeentelijke Meisjesschool. Ten slotte neemt de parochie Kalfort in 1884 het initiatief tot oprichting van een parochiale kleuterschool.

29. Dansgroep

De Kalfortse kinderen stappen met klompen aan de voeten elke dag met hun lei en schoolboeken naar de school. Daar leren meester of juffrouw hen rekenen en lezen. Wat algemene kennis, vaderlandse geschiedenis en aardrijkskunde staat ook op het programma. De kinderen moeten veel stil zitten, maar soms gaat het er wat vrolijker aan toe...

Landelijk leven

Tijdens het jaar is Kalfort een dorp van landbouwers, die zich toeleggen op de teelt van tarwe, rogge, haver, gerst, aardappelen en vlas. Meestal wordt het inkomen aangevuld door het houden van een kleine veestapel. Vlas is lang de teelt bij uitstek. Op het einde van de negentiende eeuw gaat het minder goed op de vlasmarkt. De asperge verdringt het vlas en wordt dé succesgroente van Kalfort, tot ook deze Koningin der Groenten wordt verdreven door bloemkool en prei. Maar wat ook moet worden geteeld of geoogst, het boerenvolk trekt naar het land en ploegt voort.

30. Vlasbewerders

31. Melkerij Theophile

In 1901 wordt in Kalfort de samenwerkende melkerij Theophile opgericht. De coöperatie stelt zich tot doel melk tot boter te verwerken. De melk wordt door de boeren per kruitwagen of handenkar naar de melkerij gebracht. De melkerij is gevestigd in de Lichterstraat.

32. Paardenverzekering Sint-Pietersgilde

Het verlies van een landbouwpaard is voor de modale boer een financiële ramp. Daarom wordt in 1903 voor het kanton Puurs een onderlinge paardenverzekering met de naam "Sint-Pietersgilde" opgericht. In 1903 zijn er 72 landbouwers met 88 paarden ingeschreven. Elk jaar worden de paarden gekeurd.

33. Herder met schapen

[Jo De Meyst]

34. Volksmuziekgroep anno 1900

[De kleine kornemuze]

In de zomer 2010 besluiten enkele gelijkgestemde moezelaars uit het Antwerpse om regelmatig samen te spelen. De ambiance zit er meteen in. Met "De Grote Kornemuze" in het achterhoofd noemen ze zichzelf "de kleine kornemuze".

35. Aspergeteelt

Vermoedelijk worden de eerste asperges rond 1886 in de streek gezaaid op het domein Coolhem. Eugene Van de Wiele, bezitter van Coolhem, laat zijn rentmeester experimenteren met witte asperges. Vanaf 1910 zal de groente uitgroeien tot het streekproduct van onze regio met de Kalfortse asperge als uitblinker. Kalfort wordt als aspergeplaats bekend tot in Parijs.

De historische groep wordt gevolgd door een delegatie van het Grafelijke Genootschap van de Asperge van Klein-Brabant, die zich inzet om de asperge blijvend in de kijker te zetten.

36. Landbouw in Kalfort na de tweede wereldoorlog

Kermis en foor

Kalfort kermis is vermaard tot ver buiten Klein-Brabant. Van heinde en ver komen kermisgangers met de trein, met de fiets of met de speelkar naar ons dorp afgezakt. Ze bezoeken het heiligdom van Onze-Lieve-Vrouw. Voor vele landbouwers is dit de gelegenheid om hun aankopen van materieel te doen. Ze maken plezier in één van de vele herbergen of danszalen. Mr. Tissens verkoopt brandzalf en kruiden die je op jenever moet laten trekken als remedie tegen inwendige kwalen. De heren Desmet verkopen Mentoline tegen de lintwormen. Op dinsdag strijkt er een circus neer. Het Circus Libot van Gent is een graag geziene gast op Kalfort Kermis.

37. Fookramers

Langs de straat prijzen verkopers hun waren aan. Landbouwalaam, kledij, devotieprentjes, paternosters, kaarsen en liedjes worden aan de man gebracht. Zoals de kranten het toen schreven “Gedurende de begankenis is het te Calfort kermis en foore: daar worden bijzonderlijk op verhandeld godsdienstige voorwerpen, allerhande landbouwgerief en kleedingstukken.”

Onder de naam “Pier ‘n lala” treedt Pieter Van Puyvelde met zijn draaiorgel op als straatzanger. Dit bracht hem ook al op talrijke festivals in het buitenland. In 2010 werd hij Belgisch Kampioen Orgeldraaien. Momenteel draagt hij de titel Kampioen van de Vlaamse Gemeenschap. Pieter zet zich ook actief in voor het in de aandacht houden van het orgelerfgoed.

38. Circus Libot

[M.m.v. Gregory Batens, Jack Jaxx, Alcazaer di Gio en VERTO]

Het Cirque Libot maakt reclame voor zijn voorstellingen. Acrobaten, dieren, een tovenaer, een vuurspuwer en een fakir zijn van de partij!

39. Zingende boeren en boerinnen

[M.m.v. Iwein Jacobs]

Een speelkar met kermisgangers trekt door het dorp. De sfeer zit er goed in. Er wordt leute en plezier gemaakt!

40. Straatvegers

Mariahulde

41. Halse Bazuinblazers

De Halse Bazuinblazers, al jaren trouw aan onze ommevang, blazen de hulde aan onze Kalfortse Onze-Lieve-Vrouw op gang.

42. Dansgroep

Onze dansgroep brengt hulde aan onze Kalfortse Onze-Lieve-Vrouw.

José Moons (1935-2024) # August Sleebus (1944-2024) # Philip Siebens (1934-2024) # Jos Segers (1932-2024) # Marie-Louise Robeyns (1939-2024) # Maurice Van Campenhout (1948-2024) # Raymond Selleslags (1951-2024) # Louis Peeters (1939-2024) # Sebastiaan 'Seppe' Saller (1984-2024) # Pierre Van achter (1951-2024) # Annie Smet (1932-2024) # Nelly Goossens (1932-2024) # Marie-Louise Brabant (1929-2024) # Lieve Vereertbrugghen (1927-2024) # Marcel Van der Bruggen (1939-2024) # José Mannaert (1917-2024) # Elza Raes (1927-2024) # Karel Cloostermans (1942-2023) # Maria Seghers (1930-2023) # Louis Peere (1930-2023) # Christiane Van Gasse (1933-2023) # Hendrik Cools (1952-2023) # Nelly Meersman (1940-2023) # Maria Verheyden (1926-2023) # Camiel De Smedt (1938-2023) # Rosa Seghers (1932-2023) # Maria Straetmans "Mitteke" (1944-2023) # Ernest Robeyns (1933-2023) # Jan 'Zjang' Huyssens (1928-2023)

43. Hulde aan onze overledenen

Sinds de vorige ommevang werd Kalfort armer door het overlijden van enkele inwoners, maar rijker aan herinneringen. We herinneren en eren hen.

44. Maria en Jozef en kindje Jezus

Elk jaar stelt Kalfort zijn eigen “Heilige Familie” samen. Deze traditie gaat zelfs verder dan de ommegang. Vanaf 1988 wordt er onafgebroken een kindje meegedragen. Al 35 kindjes werden ondertussen groot. Velen onder hen nemen nog steeds deel aan onze ommegang. Dit jaar zijn Maaïke De Mulder en Sander Schelfhout met hun kindje Jul van de partij.

45. Meisjes in het groen

46. Hemel met H. Sacrament

De gelovige gemeenschap brengt hulde aan de aanwezigheid van Jezus in de vorm van de eucharistie. Mogen wij u vragen eerbied te tonen uit respect voor de gelovigen? Priesters en leden van de parochiegemeenschap omringen het Heilig Sacrament met lantaarns en flambeeuwen. Na de ommegang wordt aan de gelovigen in de kerk de zegen met dit Heilig Sacrament gegeven. U wordt hierop hartelijk uitgenodigd.

47. Mariavlaggen

Mariavlaggen maken de weg vrij voor Onze-Lieve-Vrouw ten Traan.

48. Vendeliers

Al ruim 20 jaar brengen de vendeliers van Jovolka spektakel via de kunst van het vendelen. Door de juiste techniek kunnen zij grote vendelvlaggen zonder veel moeite enkele meters hoog de lucht in werpen. Door het vele oefenen en jaren ervaring brengen de vendeliers hun nummers met de nodige sierlijke elegantie en synchronisatie. Geregeld brengen de vendeliers optredens in binnen- en buitenland.

49. Troon van Onze-Lieve-Vrouw ten Traan

Het beeld van Onze-Lieve-Vrouw ten Traan van Kalfort werd vervaardigd in de 16de eeuw en vanaf ongeveer 1600 in Kalfort vereerd. Kort daarop werd het gekleed in een Spaanse mantel. Al eeuwenlang wordt het beeld jaarlijks door acht meisjes door de straten gedragen, een traditie waarnaar nog steeds met veel eerbied en bewondering wordt gekeken.

50. Harmonie Concordiavrienden

Het beeld wordt begeleid door de Koninklijke Harmonie Concordiavrienden, erfgenaam van de fanfare De Verenigde Vrienden die in 1872 door enkele devote Kalfortenaars werd opgericht om de jaarlijkse processie ter ere van Onze-Lieve-Vrouw ten Traan op te luisteren. Sinds dan bekleedt de harmonie een ereplaats. De harmonie is daarenboven één van de dragende krachten van het Kalfortse verenigingsleven.

Maria-ommegang

Deze ommeegang wordt georganiseerd door de vzw Ommegangcomité, samengesteld uit vrijwilligers, verantwoordelijk voor scenario, regie, samenstelling van de groepen, kostumering, opbouw van de wagens, versiering, promotie en choreografie. Het ommeegangcomité wordt ondersteund door het Gemeentebestuur van Puurs-Sint-Amands.

Het Bescherm- en Sponsorcomité zorgt voor de noodzakelijke financiële middelen. Dankzij de bijdrage van de personen en bedrijven, die hier worden vermeld, wordt deze editie van de Maria-ommeegang een feest.

Bescherm- en sponsorcomité Maria-ommeegang

Dhr. Cedric Verlinden, notaris, Puurs, voorzitter

Beschermende leden

Apotheek Peleman-Slachmuylders, Kalfort

Mevr. Arlette Boni, Bornem

Dhr. Filip en Anja Burms-Thijs, Kalfort

Dhr. Johnny Claeys, Bredene

Dhr. en mevr. Emiel en Jeaninne De Hertogh-Maes, Puurs

Dochters van Maria, Willebroek

Dhr. en mevr. Alfons en Marie-José Eeckhaut-D'Haese, Wichelen

Huisartenspraktijk Platteaux, Kalfort

Kapsalon Ann Van Meulder, Kalfort

Kunstkring voc'art, Breendonk

Dhr. Jurgen Moons, Mechelen

Sportarts Dr. Steven Platteaux, Kalfort

Dhr. Alfons Schampaert, Kalfort

Dhr. en mevr. André en Nini Schampaert-Vivijs, Kalfort

Dhr. Stefan Vanacoleyen, Kalfort

Dhr. Albert Van Baden, Mariekerke

Dhr. Antoon Van Bogaert, Kalfort

Dhr. Koen Van Den Heuvel, volksvertegenwoordiger en burgemeester
Puurs-Sint-Amands
Mevr. Christel Vergauwen, Boechout
Verhaegen – Eekhaut – Verlinden, notarissen Puurs
Z.e.h. Maurice Waumans, Puurs
Zustergemeenschap Heilige Vincentius, Buggenhout

Steunende leden

Apotheek Lieve Vanachter, Ruisbroek
Apothekers Ruth en Hans Verstraeten-Goossens, Puurs
Begrafenissen De Ruyte, Puurs
Benedictijnen Dendermonde
Dhr. Harry Beuckelaers, Breendonk
Dhr. en mevr. Paul en Rita Boeykens-Laurijssen, Schilde
Dhr. en mevr. Marcel en Denise Bogaerts-Van Puyvelde, Puurs
Dhr. Henri Bollé, Kalfort
Mevr. Brigitte Callaert-Troch, Puurs
Dhr. Jarno Casier, Puurs
Dhr. Luk Ceurvelt, gemeenteraadslid Puurs-Sint-Amands
Mevr. Ghislaine Coeck-Jorens, Boom
Dhr. en mevr. Fons Cools-Maes, Kalfort
Mevr. Odila Cools, Kalfort
Dhr. Eberhard Coussement, Puurs
Dhr. Ben Cuyckens, Ruisbroek
Dhr. en mevr. Frans en Marcelinne Dalemans-D'Hollander, Puurs
Dhr. Willy De Blaiser-Maria Adriaenssens (+), Puurs
Mevr. Celine De Bondt, Kalfort
Mevr. Maria De Bondt, Kalfort
Dhr. en mevr. De Borger-Van Baden, Breendonk
Mevr. Justine De Keersmaecker, Bornem
Mevr. Els De Smedt, schepen Puurs-Sint-Amands
Dhr. en mevr. Roger en Els Dehertogh-Van Dam, Kalfort
Dhr. Henri De Sagher, Puurs
Dhr. Benny De Smet, Kalfort
Dr. Hilde De Wit, Puurs
Dhr. en mevr. Florimond en José Dewitte-Seghers, Kalfort
Expert Consulting bvba, Kalfort

FERM, Kalfort
Mevr. Maria Heymans, Puurs
Huis Baeyens, Antwerpen
Dhr. en mevr. Louis en Magda Huysens, Breendonk
Mevr. Maria Huysens, Kalfort
Kinepraktijk Maes-Goossens, Kalfort
Dhr. en mevr. Leemans-Vandenberghe, Bornem
Lingerie An, Kalfort
Dhr. en mevr. Jacques en Anita Loose-Devriendt, Kalfort
Dhr. en mevr. Bruno en Lydia Luyten-Mampaey, Kalfort
Familie Gaby Marnef-Hellebosch, Antwerpen
Masure Keukens en Meer, Kalfort
Mevr. Maria Meersmans, Kalfort
Dhr. en mevr. Meeus-Cools, Aspot, Kalfort
Dhr. en mevr. Mertens-Houthoofd, Kalfort
Dhr. Hendrik Moons, eredirecteur, Kalfort
Mevr. Madeleine Moons, Antwerpen
OKRA, Puurs
Dhr. en mevr. Jean en Rita Ossé-De Boeck, Kalfort
Dhr. en mevr. Hugo en Antonia Peters-De Haes, Puurs
Dhr. en mevr. Paul en Gerda Polfliet-Schokkaert, Kalfort
Dhr. Bastiaan Proot, Kalfort
Dhr. David Proot, Kalfort
Mevr. Maria Saerens, Kalfort
Dhr. Freddy Sarens, ere Vlaams volksvertegenwoordiger, Oppuurs
Dhr. Luc Sarens, Kalfort
Mevr. Elise Segers, Reet
Dhr. en mevr. Ronny en Bernadette Schevenhals-Delforge, Kalfort
Dhr. en mevr. Jan en Linda Schokkaert-Maes, Kalfort
Mevr. Annie Sleebus, Kalfort
Dhr. Marcel Servaes, Kalfort
Mevr. Godelieve Smedts-Van Win, Kalfort
Dhr. en mevr. Alfons en Delphine Spittaels-Moons, Kalfort
Dhr. en mevr. Kurt en Kristel Spittaels-Umans, Kalfort
Tandartspraktijk Guido, Breendonk
Dhr. Ronny Tourné, schepen Puurs-Sint-Amands
Dhr. en mevr. Tratsaert-Peeters, Puurs
Uitvaartverzorging André Lenchant, Boom

Dhr. en mevr. Walter en Maria Vanachter-De Schutter, Kalfort
Familie Van Assche-De Kerf, Kalfort
Dhr. Ludo Vanaudenrode, Liezele
Mevr. Annie Van Baden, Kalfort
Dhr. Yvo Van Damme, schepen Puurs-Sint-Amands
Mevr. Griet Van de Moortel, Kalfort
Dhr. en mevr. Koen en Lut Van Den Broeck-Vermant, Ruisbroek
Mevr. Hilde Van Der Poorten, schepen Puurs-Sint-Amands
Mevr. Elisabeth Van De Voorde, Kalfort
Dhr. en mevr. Edward en Lieve Van Hoeck-Servaes, Kalfort
Dhr. Peter Van Hoeymissen, Oppuurs
Dr. en Mevr. Etienne en Jo Van Meerbeeck-De Wilde, Bornem
Mevr. Martha Van Meulder, Ruisbroek
Dhr. en mevr. Stefan en Els Van Ranst-Jurriens, Kalfort
Dhr. en mevr. Kenneth en Dorien Vercauteren-Pauwels, Kalfort
Mevr. Roos Vereertbrugghen, Puurs
Dhr. en mevr. Herman en Magda Verelst-Torremans, Vlimmeren
Dhr. en mevr. Frans en Vera Vertongen-Meesters, Kalfort
Dhr. en mevr. Vlamincq-Bogaerts, Kalfort
Zusters Augustinessen, Dendermonde

Dank

Alcazaer di Gio
Gregory Batens, Antwerpen
CC Binder
Chiotrommelkorps Sint-Amands
CTS Las- en Metaalwerken Toon Schampaert
Deco-Els, Puurs
De Kleine Kornemuze
Jo De Meyst, Temse
Duo Ultreya
Fietsen Brys, Puurs
Gemeenschapsschool 't Kasteeltje, Puurs
Gemeentebestuur Puurs-Sint-Amands
Halse Bazuinblazers
Hanswijkprocessie Mechelen
Historisch Genootschap Keizer Karel, Gent
Homescape, Puurs
Maria Huyssens, Kalfort
Huis Baeyens Antwerpen
Iwein Jacobs, Ruisbroek
Jack Jaxx
de Kalfortse scholen en verenigingen en alle Kalfortenaren
Koninklijke Steltenlopers van Merchtem
Landelijke Gilde Hingene-Wintam-Eikevliet
Mannenkoor Tebasco, Oudenaarde
Middeleeuwse Band Datura
No Problem video, Puurs
Parochie Puurs
Politie Klein-Brabant
Puurse Bandencentrale, Puurs
Rode Kruis Puurs
SEGRO, Jonas Segers
Sint-Bernardusabdij Bornem
Technische Diensten Gemeente Puurs-Sint-Amands
Transport De Smet, Breendonk

Ultreya
Lander Van Assche, Kalfort
Lucas en Lydia Van Der Linden - De Brouwer, Kalfort
Alexis Vermeylen, Leuven
VERTO Puurse Turnkringen
VVKB Vendeliers Jovolka
Vredon, Aalst
Alle leden van het bescherm- en sponsorcomité

De ommegang van Kalfort kan alleen overleven met uw steun, hulp en engagement. Voelt u zich aangesproken? Neem dan contact met het ommegangcomité via ommegang@kalfort.be.

U kan de ommegang financieel steunen door het storten van een bijdrage op rek.nr. BE54 7360 6938 7497 KREDBE BB van vzw Ommegangcomité Kalfort, Kalfortdorp 16, 2870 Puurs-Sint-Amands.

Wij danken u voor uw bezoek en hopen u volgend jaar weer te ontmoeten voor de 37ste editie van de Maria-ommegang die plaatsvindt op zondag 24 augustus 2025 om 11u.

DECAT **BVBA**
SCHOKKAERT

partner of **Novellas** **Healthcare**
Qualified people. Better results.

WWW.HOMESCAPE.BE

- INTERIEUR & DESIGN -

PELEMAN®

Because It Matters

BRASSERIE
VREDEDAAL

Kalfortdorp 1
2870 Puurs-Sint-Amands
T 0492 08 33 89

info@brasserievredeaal.be
www.brasserievredeaal.be

baeté
DRUKWERK & RECLAME

HUIS LANDSCHAPSPARK

voor u, uw vereniging, uw bedrijf

TALBOOM

DRANKENMARKT

Brij. VERCAUTEREN

Malderendorp 27

1840 LONDERZEEL MALDEREN

tel. 052/39 92 99 bvba
fax 052/33 02 81

Opengingsuren : ma-vrij van 8-12 en van 13-18 u. Zaterdag van 8-12 u.
e-mail: brouwerij.vercauteren@busmail.net

Duvel

**- TASTES LIKE HEAVEN -
BREWED ON EARTH**

MAAK HET MEE
puurs
sint

puurs-sint-amands

